

Naporan rad i povjerenje će odvesti BiH od Dejtona do Brisela

“Bosna i Hercegovina je dosegla momenat u svojoj poslijeratnoj historiji kada će ključni izbor odlučiti da li će građani ove zemlje uživati u prosperitetnoj budućnosti u okviru Evrope”, rekao je u srijedu visoki predstavnik Paddy Ashdown. Pitanje sa kojim se suočavaju građani BiH je da li će, i kako brzo, san o prosperitetnoj i sigurnoj budućnosti u okviru Evrope postati stvarnost.

Visoki predstavnik je rekao da će naporan rad i povjerenje odlučiti kakva će biti budućnost. “Povjerenje u sposobnost ove zemlje da uvede promjene, te naporan rad koji je potreban za takve promjene.”

Visoki predstavnik je govorio na Diplomatskom forumu u Sarajevu koji je organizovalo Ministarstvo vanjskih poslova i fondacija Friedrich Ebert.

Istakao je da se regionalna geopolitička situacija značajno promijenila i da su susjedne zemlje sada okrenute ka euro-atlantskim integracijama tako da “promjena vlade u Zagrebu ili Beogradu više ne znači potres za BiH.” Međutim, upozorio je da bi “zaista bila tragedija, baš u trenutku kada je kletva sukoba konačno nestala, da one osobe koje su željele Veliku Hrvatsku ili Veliku Srbiju zamijene oni koji žele vidjeti Bosnu iscjepkanu na male dijelove.” Za ovu zemlju postoji samo jedna budućnost, a to je Bosna i Hercegovina cjelovita i slobodna, u Evropi, cjelovita i slobodna.

Visoki predstavnik je primjetio da su bh. lideri prepoznali veliku promjenu u aspiracijama glasača. “Bez obzira na njihovu političku pripadnost, političari ove zemlje znaju da san o

Evropi sada postaje moćniji i snažniji od mitova prošlosti, i da građani ove zemlje od njih očekuju da provedu reforme koje će ovaj san pretvoriti u stvarnost." Kao rezultat, "napuštamo eru Dejtona i ulazimo u eru Brisela."

Visoki predstavnik je istakao da ova historijska prekretnica zahtijeva značajne promjene u ponašanju vlada, parlamenata i institucija, međunarodne zajednice i OHR-a.

Visoki predstavnik je istakao da je "Evropska unija jasno stavila na znanje da želi da BiH postane članica EU." Tokom sljedećih šest mjeseci BiH mora odlučno krenuti iz "poslijeratne" faze u fazu koja "prethodi prijemu", a to će staviti naglasak na ekonomsku tranziciju i socijalnu reformu. U tom smislu, rekao je da se parlamentarno odobravanje reformi u oblasti odbrane i indirektnog oporezivanja prošle sedmice može posmatrati kao obećavajući znak spremnosti BiH da krene "putem ka prijemu u Evropsku uniju i članstvo u NATO-u."

Komisija Evropske unije je navela 16 oblasti u kojima bh. vlasti moraju postići konkretan i primjetan napredak u sljedećih 210 dana da bi započeli pregovore o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Međutim, visoki predstavnik je upozorio da "ako ne dođe do dramatičnog ubrzanja tempa kojim sada napredujemo, 16 uslova neće biti ispunjeni." Dodao je i da bi se vlade i parlamenti barem trebali češće sastajati da bi znatno povećali svoje rezultate rada.

"Dosadašnji napredak nije postignut putem bonskih moći visokog predstavnika", rekao je, "već je to bila moć sna. San da ova zemlja jednog dana može postati članica Evropske unije. Da jednog dana može postati članica NATO-a. Da jednog dana može postati normalna zemlja, koja je u stanju da ponudi bolji i sigurniji život svojim građanima."

U središtu sigurnog napretka po pitanju povratka izbjeglica, obuke policijskih snaga i restrukturiranja pravosuđa, međunarodna zajednica prelazi iz faze "činjenja" u fazu

“nadgledanja”, rekao je visoki predstavnik. Dodao je kao poređenje i to da je tokom prvih šest mjeseci morao sam nametnuti 70 zakona ili amandmana na zakone, da bi se taj broj smanjio na 34 intervencije u narednih šest mjeseci, i na samo dvije intervencije u zadnjih šest mjeseci.

Visoki predstavnik je upozorio da bh. vlasti ne bi smjele pomješati “deklarativna zalaganja, obećanja i planove” sa stvarnom provedbom.

Pored dovršavanja reforme obavještajnog sektora u sljedećih par mjeseci, do 30. juna sljedeće godine bh. vlasti moraju ispuniti četiri uslova Evropske unije koji se odnose na vladavinu prava, uključujući formiranje i funkcionalno djelovanje SIPA-e, sedam uslova koji se tiču ekonomske reforme, uključujući funkcionisanje Uprave za indirektno oporezivanje, sa imenovanim direktorom. Tu su još i tri uslova koja se odnose na efikasnost vlada, uključujući potrebu da se vlade i parlamenti češće sastaju, te uslov da bh. vlasti poduzmu korake kako bi osigurali dugoročnu održivost finansijski i urednički nezavisnog javnog radio i televizijskog servisa na nivou cijele BiH i uslov da poštuju postojeće međunarodne obaveze, a to se uglavnom odnosi na Dejtonski mirovni sporazum i preostale korake iz mape puta Evropske unije. Ovaj posljednji uslov uključuje punu saradnju sa Međunarodnim krivičnim tribunalom što znači hapšenje i izručenje optuženih ratnih zločinaca u Hag.

Ovaj program snažnih i praktičnih reformi mora se provesti prije nego što nova Komisija Evropske unije bude uspostavljena jer su pouzdani prijatelji i oni koji je snažno podržavaju BiH u sadašnjoj Komisiji, uključujući Romano Prodi i Krisa Patena, “jasno naznačili da bi željeli pozvati BiH da započne pregovore za Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju prije nego što im istekne mandat u oktobru”, rekao je visoki predstavnik. “Bilo bi neozbiljno od BiH da propusti ovu priliku neispunjavanjem postavljenih uslova.”

Međutim, visoki predstavnik je također upozorio da se opravdani zahtjevi javnosti za boljim životnim uslovima ne mogu riješiti tako što će se "ponuditi ljudima ono što ne možemo ispuniti". Također je dodao da je "veoma kratak put od niskih penzija do toga da penzija uopšte ne bude" i pozvao bh. vlasti da poduzmu hitne korake kako bi privukli strana ulaganja.